

BINNENKIJKEN

Het vakantiehuis van de familie Brandt Corstius is ontworpen door architect Rietveld. Frank Brandt Corstius deelt zijn herinneringen aan dit bijzondere huis.

foto's ARJAN BRONKHORST

tekst KOOS DE WILT

MIJN ZOMERS MET RIETVELD

Oudste zoon Frank (82) komt al bijna tachtig jaar in het vakantiehuis in Petten.

Het terras is bereikbaar via de glazen deuren die langs de hele breedte van de woonkamer zijn aangebracht.

Gerrit Rietveld ontwierp de bungalow in Petten speciaal voor Jan Brandt Corstius, zijn vrouw Wil Molenaar en hun kinderen.

ELKE ZOMER VERBLEVEN Frank (1933), Hugo (1935-2014) en zus Liesbeth (1940) Brandt Corstius met hun ouders in hun vakantiehuis in Petten. Architect en meubelontwerper Gerrit Rietveld (1888-1964) ontwierp de bungalow voor het gezin van de latere hoogleraar Nederlandse Letterkunde Jan Brandt Corstius en zijn echtgenote, de lerares Wil Molenaar. Oudste zoon Frank (82) vertelt het verhaal van dit bijzondere huis.

Frank Brandt Corstius komt al bijna tachtig jaar in het vakantiehuis: 'Het huis is in 1939 gebouwd. Toen het net klaar was, **zijn wij er tijdens een zomervakantie met het gezin maar één keer geweest want de oorlog brak uit.** In die tijd vermoedde iedereen al dat het oorlog zou worden, maar niet dat de hele kust van Noorwegen tot Biarritz oorlogsgebied zou worden en onderdeel zou worden van de Atlantikwall. Ik heb nog de mededelingsbrief

uit 1943 waarin met één zin werd aangekondigd dat het huis zou worden gesloopt. Dat is uiteindelijk niet gebeurd. Mijn moeder heeft in dat jaar een *ausweis* weten te bemachtigen om uit te vinden hoe het vakantiehuis erbij stond. Ze zag daar dat Georgische militairen in Duitse dienst varkens hielden in onze slaapkamers. De houten zigzagstoelen hadden ze in de fik gestoken om warm te blijven.' Het zomerhuis dat Gerrit Rietveld ontwierp, staat tegen de duinrand, met prachtig uitzicht over het Korfwater. Het is circa 100 vierkante meter groot, verdeeld over drie slaapkamers, een woonkamer, toilet, kleine douche, keuken, bijkeukentje en een overdekt terras, dat even groot is als de huiskamer. Het ontwerp zit vol met kenmerkende Rietveldelementen, zoals een schuifdeur tussen de keuken en de woonkamer, draaibare leg- en hangkasten, wastafels met opklapbare bladen die in gesloten toestand als

schrijfbled kunnen dienen, bovenlichten die voor extra lichtinval zorgen en een keukenliftje dat tot in de duingrond reikt, voor het koel bewaren van voedsel.

Het Schröderhuis

De gepensioneerde Frank Brandt Corstius is de oudste zoon van het gezin van J.C. Brandt Corstius, medeoprichter van het Humanistisch Verbond. Frank had een carrière bij **private organisaties** en in de ambtenarij. Hij werkte in zijn laatste functie bij de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging Unesco in Parijs. Broer Hugo was vooral bekend als de scherpe en provocerende columnist Piet Grijs en Battus. De vader ook van Aaf, Merel en Jelle Brandt Corstius. Zus Liesbeth kennen we als voormalig directeur van het Museum voor Moderne Kunst Arnhem, en actief in de vrouwenbeweging. Het gezin Brandt Corstius woonde in de jaren dertig →

'In één zinnetje werd aangekondigd dat het huis werd gesloopt'

Met de klok mee: Wastafels met opklapbare bladen die in gesloten toestand als schrijfblad kunnen dienen. Alle kozijnen zijn van staal. Ze zijn tegen roest behandeld en opnieuw geschilderd. Onder het aanrecht zit een liftje dat tot in de duingrond reikt om voedsel koel te bewaren.

'Zal ik eens een vakantie-huisje tekenen?', stelde Rietveld voor. Waarop mijn moeder vroeg: 'Kun jij dat wel?'

van de vorige eeuw op de Prins Hendriklaan in Utrecht, schuin tegenover het wereldberoemde Rietveld Schröderhuis (gebouwd in 1924). Frank: 'Mijn moeder zat in die tijd bij het actiecomité Hulp aan Spanje om de republikeinse regering te helpen in de strijd tegen dictator Franco. Gerrit Rietveld was ook lid van dat comité. In die tijd had mijn vader 3.000 gulden geërfd. Daarvan wilden mijn ouders een vakantiehuisje laten bouwen in Petten, dat plaatsje kenden zij door de bijeenkomsten in jeugdherberg de Zevensprong van de NBAS (de Nederlandse Bond van Abstinente Studerenden); een vereniging van geheelonthouders. Bovendien was de zeelucht goed voor mijn astmatische broer Hugo. Een jeugdvriend van mijn vader, Arthur Staal, maakte een schets voor een huisje, maar die vond mijn vader niet zo mooi. Na een 'Hulp aan Spanje'-vergadering stelde Rietveld voor: 'Zal ik eens wat tekenen?' waarop mijn moeder vroeg: 'Kun jij dat wel?' 'Nou ja, ik heb dat huis aan de overkant bij jullie gemaakt...', antwoordde Rietveld. 'O, ben jij die Rietveld?' zei mijn moeder. 300 gulden kreeg hij voor het ontwerp, 100 gulden was voor de grond en de resterende 2.600 gulden voor het bouwen van het huis en de meubels.'

Een hele onderneming

Tot in de jaren vijftig had niemand een auto, dus het was een hele onderneming naar het huisje te gaan, weet Frank nog goed: 'Van tevoren kwam er bij ons thuis in Utrecht een vrachtwagen voorrijden die een kist kwam halen met beddengoed, lakens, borden en bestek. Wij namen dan de trein van Utrecht naar Amsterdam, vervolgens stapten we over naar

Alkmaar en van daar gingen we met de bus richting Den Helder. Halverwege stapten we uit bij een garage die ons tot het begin van het Korfwater reed. Vanaf dat punt werd de weg te slecht voor de autobanden, daar was iedereen in die tijd heel zinnig op. **Het laatste stuk liepen we.** Al met al waren we een hele dag onderweg. Later, in de jaren zestig, kocht mijn vader een Daf, onze spullen werden nog steeds apart naar het vakantiehuis vervoerd. Toen ik later met mijn eigen familie naar het huisje ging, reed ik in een deux-chevaux. Dat was ook best een gedoe met zeven kinderen.'

Van zijn 12de tot en met zijn 18de ging Frank elk jaar met het gezin naar Petten. 'Hugo was een eigenwijs kind, lastig voor mijn ouders, maar tegelijkertijd geniaal. Ik was meegaander en onze zus was veel jonger', vertelt de kwieke tachtiger. 'Jaap van Praag, medeoprichter van het Humanistisch Verbond, en zijn gezin waren onze vakantieburen in Petten. Het wonderlijke was dat ons huis, met nog vier andere, de enige in Petten waren die tijdens de oorlog niet waren afgebroken. Na de oorlog is er een dijkwerker, wiens huis wel was afgebroken, met zijn gezin in ons huisje gaan wonen. Dat gebeurde gewoon en ik kan mij niet herinneren dat mijn ouders daarover moeilijk hebben gedaan. Die familie bouwde in 1945 een schuur van juthout, dat toen net na de oorlog veel aanspoelde. Als wij in augustus zelf in ons zomerhuis verbleven, woonden zij tijdelijk daar. Het dorp is vrij snel herbouwd, de dijkwerker verhuisd en mijn ouders hebben het geheel dichtgetimmerde huis daarna weer opgeknapt.'

Gerestaureerd

Frank, Hugo en Liesbeth erfden het huis toen hun ouders waren overleden. Ze hebben er allemaal hun vakanties gevierd. 'Liesbeth heeft geen kinderen en ging er graag met vrienden en schoonfamilie naartoe. Hugo ging er ook af en toe heen, maar reisde vooral met zijn kinderen naar het buitenland. Ik maakt er het meest gebruik van, met mijn kinderen. Vaak kwamen er vriendjes mee van school en zetten we een tent op in de tuin. Rietveld heeft ooit gezegd dat hij dit huis heeft gebouwd alsof hij er zelf in zou gaan wonen. Net als mijn ouders had hij nooit verwacht dat het huis er zo lang zou staan; al dat staal en die zeelucht waren niet de beste combinatie.' Architect Bertus Mulder, die ooit samenwerkte met Rietveld, heeft het huis in 1989 gerestaureerd en daarna werd het een rijksmonument. Inmiddels staat het er nu bijna tachtig jaar. Frank: 'Door vererving dreigde het eigendom van het huis versnipperd te raken, en ook het onderhoud kon niet blijvend worden gegarandeerd. Daarom hebben wij als erven Brandt Corstius-Molenaar het huis in 2013 geschonken aan Hendrick de Keyser, een vereniging die zich inzet voor het behoud van architectonisch, historisch erfgoed. Wel kunnen we het huis de komende jaren huren. Het kost nog steeds flink wat, maar als iedereen van de familie meedoet, kunnen we het huis in gebruik houden. Op dit moment heeft Vereniging Hendrick de Keyser het huis weer gerestaureerd. Alle onderdelen van staal zijn tegen roest behandeld en alles is opnieuw geschilderd. Het huisje staat er weer even mooi bij als in 1939. En het Korfwater is intussen beschermd natuurgebied geworden.'

De originele houten zigzagstoelen zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog door militairen gebruikt als brandhout. Dit zijn replica's ervan.